

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion: Redactor responsabil — Felelős szerkesztő — Verantwortlicher Redakteur

CLUJ,

LADISLAU PAPP

Calea Reg. Ferdinand II.

Colaborator — Társszerkesztő — Hilfsredakteur: COLOMAN PLATZ

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară
Laptulajdonos: Az országos egyesület
Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Proces verbal

dresat în adunarea generală ordinară a Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, ținută la Cluj în ziua de 15 Iulie 1928.

Președinte: *Otto Nágel*. Notar: *Ladislau Papp*.
(Membrii prezenți sunt indicați în listă separată.)

Otto Nágel: salută pe cei de față, îndeosebi pe reprezentanții autorităților: *Victor Varga*, consilier orașenesc, șeful autorității industriale de I-a instanță, *Emil Măcelar* și *Alex. Tatay*, secretarii Camerei de Comerț și Industrie, cari prin prezența lor au binevoit a ridica nivelul adunării generale.

Victor Varga: salută adunarea generală în limba română și maghiară. Dorește ca munca pe care o depun măestrii hornari prin adunarea generală și comitet, să fie cu succes. Se bucură că a avut prilejul fericit de a lua parte la o serie de adunări generale.

Emil Măcelar: consideră de împrejurare prea importantă, că adunarea generală se ține în sediul Camerei de Comerț și Industrie. Interpretează buna voință a Camerei față de meseria de hornar și dorește ca mersul adunării să fie demn de obiectele sale.

Ioan Schadt: cere cuvânt înaintea ordinei de zi, cerând lămuriri comitetului: pentru ce nu s'a ținut adunarea generală la Sibiu și cum stă chestia memoriului?

Carol Pfaff: în numele sindicatului Târnava, ca secretar al acestuia, citește protestul sindicatului, prin care: 1. excepționează funcția comitetului; 2. întreabă, că pentru care motiv nu s'a ținut adunarea generală la Sibiu? 3. atacă comitetul pentru faptul, că nu a apărat sindicatul în măsură potrivită.

Ladislau Papp: interpretează memoriul citit în limba română și mai adaogă, că comitetul

și-a făcut până acuma datoria totdeauna față de toți și de toate, deci excepțiunile ridicate în contra comitetului sunt nefondate, cu atât mai mult, că sindicatul Târnava nu s'a adresat oficios către comitet, ci numai prin scrisoare particulară.

Dumitru Ursa: înaintează procura sindicatului Sibiu, cu care a fost delegat, din partea sindicatului în adunarea generală. Citește memoriul sindicatului Sibiu, prin care se ridică protest în contra ținerii la Cluj a adunării generale, nerecunoscând valabilitatea acesteia. Apoi arată pe larg punctul de vedere al sindicatului Sibiu față de Uniune, iar prin cuvinte și expresiuni nedemne apostrofează comitetul și membrii acestuia, în special pe președinte și casierul Uniunii.

Față de acest ton, mai mulți membrii iau cuvântul, între cari și colegii *Fr. Stránszky* din Petroșeni și *Octavian Orșa* din Ilia, protestând contra acestui atac, declarând că comitetul nu poate fi criticat astfel, cu atât mai mult cu cât acesta și-a făcut întotdeauna datoria, atât față de membrii cât și față de Uniune. Protestează în contra tonului și manierei inparlamentare.

Otto Nágel: răspunde la plângerile rostite și le respinge ca nefondate.

Carol Pfaff: repetă și susține afirmațiunile sale, făcute în numele sindicatului.

Alexandru Hoffmann (Tileagd): protestează energic în contra criticei aduse împotriva Uniunii. Ca membru, care ia parte dela început la activitatea Uniunii, din partea comitetului a observat până acuma totdeauna numai muncă altruistă și nepărtinitoare și deci consideră atacul de neîntemeiat. Explică motivul pentru care nu s'a putut ține adunarea generală la Sibiu. Însă fără privire la tendințele contrare, cere comitetului să înainteze și mai departe pe calea pe care a urmat-o până în prezent și pentru realizarea

programei Uniunii să lucreze și în viitor ca în trecut.

Otto Nägel: invită pe notar să citească raportul anual.

Ladislau Papp: după ce citește raportul anual, arată cauzele cari au determinat amânarea terminului adunării generale. Amintește apoi de zilele de doliu din anul trecut, anume de moartea Regelui Ferdinand I. și a primministrului Ionel Brătianu. Face apoi raportul de administrație. Conform datelor din arhivă, comitetul a procedat și intervenit în interesul membrilor de 1111 ori, anume: de 14 ori la Ministerul de Interne, de 10 ori la Ministerul de Industrie, de 6 ori la Ministerul Muncii, de 35 ori la Prefecturile Județene, în 10 cazuri la consiliile orașenești, de 4 ori la Direcțiunea Generală CFR. La autoritățile locale am intervenit de 76 ori. Intermedierea muncitorilor am făcut-o de 66 ori, corespondență oficioasă cu membrii am avut în 689 cazuri. În chestiuni de concurs am corespondat cu Prefecturile județene de 4 ori. Casieria a scris în cauzele administrației sale de 260 ori. Sub rezolvire stau 16 adrese. Dela 1—15 Iulie 1928 am avut 21 acte. Amintește, că această administrație este cea mai splendidă desmintire a acuzelor rostite în contra comitetului. Notarul Uniunii a fost delegat de trei ori la București în cauze tarifare și de regulament. Ultima dată a fost la București în luna Mai cu Ioan Hennerth, președintele sindicatului Timiș-Torontal, și anume cu speșele acestui sindicat, fiindcă cassa Uniunii a fost goală. Vorbind apoi despre acuzele aduse comitetului, spune că ar trebui acuzați în primul rând cei ce prin neglijența și indolența lor au adus Uniunea în această situație tristă. Mai bine ar dori să vadă comitetul conștiinciositate, decât acuze nefondate și nemotivate.

„Hornarul“ a apărut regulat în fiecare lună, deși s'a luptat cu mari dificultăți, deoarece numai prin atitudinea binevoitoare a tipografiei „Gutenberg“ s'a putut evita dificultățile ivite. Mulțumește lui Coloman Platz pentru ajutorul pe care l-a dat întru redactarea gazetei, deasemenea și doamnei Platz, care a depus o activitate intensă în serviciul expedierii. Declară, că Hornarul va putea apare în viitor numai dacă membrii vor satisface punctuos obligamentului lor de plată.

Adunarea generală ia referatul cu părere de rău la cunoștință.

Casierul *Coloman Platz* citește raportul casei, conform căruia, dela ultima adunare ge-

nerală încoace, Uniunea a avut:

întrate	---	---	---	---	---	Lei 79.025·25
eșite	---	---	---	---	---	„ 82.492·---
deci un deficit de:						---
						Lei 3.466·25

Ștefan Danda: face raportul censorilor, prin care confirmă datele raportului de cassă și cere absolutorul pentru casier și censori. După aceasta amintește, că la examinarea registrului de cassă a constatat, că în cursul anului au fost luni când Uniunea a avut 5—6000 lei cheltueli în vreme ce abia erau 1000 lei întrate. Citește apoi propunerea făcută de sindicatul Năsăud-Mureș, prin care se cere comitetului să facă tot posibilul pentru apărarea meseriei de hornar. Mai propune ca și syndicatele județene să desvolte o activitate mai mare pentru apărarea intereselor membrilor.

Ladislau Papp: citește Art. 268 al noii legi de administrație, în care se descrie dreptul autonom al comunelor în ce privește regulamentul și tariful hornarilor. Desfășoară situația pe care a creiat-o această dispoziție justă. În prevederile acestei legi vede o adevărată primejdie și descrie măsurile luate de Uniune pentru evitarea acestui pericol. Predă, că lupta contra dispozițiilor superioare, prin care s'ar nimici drepturile și prerogativele vechi ale hornarilor, a îndemnat comitetul Uniunii să ceară dela membri Uniunii declarații individuale, prin cari să se documenteze, că măestrii hornari nu sunt mulțumiți cu situația generală, și că pentru repararea situației aprobă toate măsurile luate de comitetul Uniunii. Se obligă mai departe, că speșele ivite cu aceste lucrări le vor achita, în părți proporționale, după realizarea rezultatului dorit. O parte a acestor declarații a și sosit deja la comitet. Cere membrilor, ca să sprijinească Uniunea și în viitor în toate lucrările sale, ca mersul administrației să nu fie împiedecat.

Mihai Borsitzky: declară, că Uniunea a lucrat totdeauna cu deditie și cu deplin altruism pentru interesele membrilor. În chestiunile județului Alba a intervenit de repetate ori atât la Prefectura județului, cât și la instanțele industriale și județul a putut să observe adeseori efectul acestor intervenții. Uniunea a făcut tot ce a putut, ba a lucrat cu cele mai mari sforțări acolo unde au cerut împrejurările.

Octavian Orșa: Se opune tuturor tendințelor cari intenționează nimicirea încrederii, pe care o au membri în Uniune. Uniunea a stat totdeauna la nivelul menirii sale și dacă s'a

întâmplat că nu a putut ajunge rezultatul dorit, aceasta se poate imputa numai împrejurării triste, că membri Uniunii nu și-au făcut totdeauna datoria față de Uniune. Fără mijloace materiale rămâne și cea mai mare efortare zădarnică.

Alexandru Hoffmann: În numele județului Bihor declară, că Uniunea și comitetul ei nu poate fi reproșată din nici o parte. Dealtfel își însușește cele spuse de O. Orșa.

Coloman Platz: revine asupra celor spuse de Dumitru Ursa și declară, că nu poate recunoaște competența nici a delegatului și nici a sindicatului emitent, deoarece nici delegatul nu e măestru, și nici sindicatul nu e compus din măestri, ci conducători de afacere, cari nu pot fi membri ai Uniunii, prin urmare nu pot forma nici sindicat în sânul Uniunii. Amintește, că sindicatul din Sibiu intenționează sistarea drepturilor de văduve, ceea ce nu se poate îngădui.

Adunarea generală aprobă.

Iosif G. Jójárt: Conducătorii din județul Sibiu au desfășurat dela început o activitate contrară Uniunii. Nu recunoaște competența lor.

Dumitru Ursa: într'o cuvântare lungă și alocuri prea agitată descrie; că pe ce bază se consideră conducătorii din jud. Sibiu de măestri. Predă, că văduvele de măestri au încheiat la timpul său contracte cu autoritățile administrative, în privința industriei, și prin urmare sunt conducătorii măestri adevărați. Mai vorbește de conflictul sindicatului cu Uniunea.

Coloman Platz: Această chestie a fost tranșată definitiv în adunarea generală din 4 Mai 1927, deoarece după lămuriri reciproce, măestri Berniczky, Lukasziewicz și C. Kiss din Sibiu au asigurat adunarea generală de colaborare cu Uniunea.

Otto Nagel: se referă la legea industrială XVII din 1884, care descrie amănunțit atribuțiile conducătorilor și astfel declară, că aceste prevederi nu pot fi alterate de nici un fel de contracte încheiate cu autorități.

Rudolf Fodor: declară ca dreptul de vorbire în adunarea generală se cuvine numai membrilor Uniunii și dintre aceștia aceluia ce satisfac obligațiunilor de plată. Nu recunoaște competența delegatului din Sibiu.

Victor Varga, consilier orășenesc: Cele două chestiuni tratate sunt foarte importante. Nu întreabă și nu cercetează, dacă delegatul din Sibiu e competent sau nu să participe la adunarea generală în mod activ, dar întreabă, că unde vor mai conduce aceste împrejurări?

Admoniază la paciență și colaborare. Cere ca D. Ursa să interprete acasă principiul: numai acordul deplin poate duce la rezultat, nu însă cearta provocată cu forța.

Coloman Platz: este deasemenea pentru pace. Nu e de acord cu dușmănia provocată, deși a fost adeseori atacat în persoană.

D. Ursa: încearcă a explica atitudinea lor în cauza văduvelor. Nu are intenția să sisteze existența văduvelor, ci așezându-se pe un temelie democratic, se proiectează înființarea unui fond de pensie, din care s'ar asigura viitorul văduvelor și orfanilor.

Ladislau Papp; interpretează cele de mai sus și adaugă, că fondul de pensie va rămâne din cauza lipsei unui capital potrivit numai o încercare zădarnică, fiind nevoie de multe milioane, pentru a putea asigura existența alor 20 văduve.

Otto Nagel: comunică, cumcă colegul Simion Olejko din Cernăuți a donat Uniunii un aparat construit de el, pentru care îi mulțumeste în numele Uniunii.

Ladislau Papp: citește scrisoarea lui Carol Wittstock, Bistrița, prin care numitul demisionează din funcția de inspector județean, după ce fiind de etate prea înaintată și mereu bolnav, nu mai poate împlini acest post cu dorința recerută.

Adunarea generală ia demisia cu părere de rău la cunoștință.

L. Papp: Propune în locul lui Wittstock pe colegul Carol Baunberger din Bistrița.

Adunarea generală primește propunerea.

L. Papp: citește demisia secretarului Mihail Darida.

Adunarea generală nu ia demisia la cunoștință, până nu expiră mandatul secretarului.

Otto Nagel: Ne mai fiind alte materii, închide adunarea generală.

D. c. m. s.

Otto Nagel
președinte.

Ladislau Papp
notar.

Jegyzőkönyv

Felvétetett Clujban, 1928. július 15-én, az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményséprőmesterek Országos Egyesületének rendes évi közgyűlésén.

Elnök: Nagel Ottó. Jegyző: Papp László.
(A jelenvoltak külön jegyzékben vannak felsorolva.)

Nagel Ottó elnök: üdvözli a megjelenteket,

különösen pedig a hatóságok képviselőit: Varga Victor városi tanácsost, az I. foku iparhatóság főnökét, továbbá Măcelar Emil és Tatay Sándor kereskedelmi és iparkamarai titkárokat, akik voltak szivesek megjelenésükkel emelni a közgyűlés nivóját.

Varga Victor, városi tanácsos: román és magyar nyelven üdvözlí a jelenlevőket. Kívánja, hogy a munka, amit a kéményseprőmesterek a közgyűlés és választmány utján kifejtének, sikeres legyen. Örömenek ad kifejezést, hogy évek során át éppen neki volt alkalma üdvözölni közgyűlésünket.

Măcelar Emil, iparkamarai titkár: nagyfontosságú körülménynek tartja, hogy a közgyűlés a kereskedelmi és iparkamara székhelyén zajlik le. Tolmácsolja az iparkamara jóindulatát a kéményseprőipar iránt s kívánja, hogy a közgyűlés menete legyen méltó a tárgyak nivójához.

Schadt János: tárgysorozat előtt kér szót s felvilágosítást kér arra nézve, hogy miért nem tartottuk a közgyűlést Nagyszebenben? Kérdést intéz a választmányhoz, hogyan áll a memorandum ügye?

Pfaff Károly: a küküllői szindikátus nevében, mint annak titkára, felolvassa a szindikátus tiltakozását, melyben: 1. Kifogásolja a választmány munkáját. 2. Kérdi, hogy miért nem tartottuk közgyűlésünket Nagyszebenben. 3. Támadja a választmányt azért, mert nem vette kellő védelmébe a szindikátust.

Papp László jegyző: tolmácsolja a román nyelven felolvasott memorandumot s hozzáteszi, hogy eddig a választmány mindenkivel szemben megtette kötelezettségét, tehát a választmány ellen emelt kifogások alaptalanok, annyival is inkább, mert a küküllői szindikátus hivatalosan nem fordult a választmányhoz, csupán magánlevélben.

Ursa Demeter: beterjeszti a nagyszebeni szindikátus meghatalmazását, mellyel őt a szindikátus a közgyűlésre kiküldi. Felolvassa a szebeni szindikátus memorandumát, amelyben tiltakozik a közgyűlésnek Kolozsvárt való megtartása ellen s nem ismeri el jelen közgyűlés érvényességét. Majd hosszadalmasan leírja a szebeni szindikátus álláspontját az országos egyesülettel szemben, majd pedig a közgyűléshez nem méltó hangon és kifejezésekkel intéz támadást a választmány és annak egyes tagjai, különösen az elnök és a pénztárnok ellen.

A közgyűlés több tagja, így Stănsky Ferenc (Petroşeni), Orşa Octavian (Ilia) és mások tiltakoznak az egyesületet ért támadások ellen

s több kijelentés hangzik el, hogy a választmányt gáncs nem érheti semmi oldalról, mert a kötelességét mindig megtette úgy egyesekkel, mint pedig az egyesülettel szemben. Tiltakoznak az imparlamentáris hang és modor ellen.

Năgel Ottó elnök: replikázik a panaszokra és határozottan visszautasítja azokat.

Pfaff Károly: megismétli és fenntartja állításait.

Hoffmann Sándor (Tileagd): élénken tiltakozik a választmány kritizálása ellen. Mint olyan tag, aki az egyesületi munkában az első naptól fogva tevékeny részt vesz, a választmány részéről mindig csak önzetlen és pártatlan munkát tapasztalt s így a támadásokat alaptalanoknak és erőszakoltaknak tekinti. Kitér arra is, hogy miért nem lehetett az idei közgyűlést Nagyszebenben megtartani. Azonban tekintet nélkül az ellenáramlatra, kéri a választmányt, hogy haladjon tovább is azon az uton, amelyen eddig haladt s programja megvalósítása érdekében dolgozzék tovább is úgy, mint a multban.

Năgel Ottó elnök: felszólítja a jegyzőt, hogy az évi jelentést olvassa fel.

Papp László jegyző: felolvassa az évi jelentést. Rámutat azon okokra, melyek miatt a közgyűlés napját el kellett halasztani.

Kiterjed a mult évi nagy gyásznapokra: I. Ferdinand király és Brătianu Ionel miniszterelnök halálára s aztán az ügyforgalmi jelentést terjeszti elő. Levéltári adatok szerint az egyesület egy év alatt 1111 esetben járt el a tagok érdekében, ugymint: 14-szer irtunk a belügyminiszteriumnek, 10-szer a kereskedelmi miniszteriumnak, 6-szor a munkaügyi miniszteriumhoz, 35 esetben a megyei prefekturákhoz, 10-szer városi tanácsokhoz, 4 ízben a C. F. R. vezérigazgatóságához. Kisebb helyi hatóságokhoz 76-szor irtunk. Munkásközvetítést 66 esetben eszközöltünk, kartársakkal való hivatalos levélváltás 689 esetben történt, pályázati ügyekben a megyei prefekturákkal 4-szer léptünk érintkezésbe. — A pénztár 260 esetben levelezett. Elintézés alatt 16 ügydarab áll. 1928 július első felében az ügyforgalom 21 darab. Felemlíti, hogy ez a forgalom a legfényesebb cáfolata azon vádakra, hogy az egyesület vezetősége ölbe tett kézzel ül. Az egyesület jegyzőjét három ízben küldte ki a fővárosba szabályrendeleti és tarifaügyben. Legutóbb május hóban volt Bukarestben Hennerth János timistorontáli szindikátusi elnökkel és pedig az ottani kartársak költségén, mivel az egyesület kasszája üres volt. Majd hosszasan tárgyalja az egyesület vezetősége

ellen felhozott vádakát s rámutat arra, hogy a vádak inkább azokat illethetnék, akik hanyagsággal és nemtörődömséggel ilyen szomorú helyzetbe hozták az egyesületet. Inkább kötelességteljesítést lásson a választmány, mint alap-talan és érthetetlen vádakát.

A Hornarul rendszeresen megjelent minden hónapban, bár ez igen súlyos terheket rótt az egyesületre, mivel csak a Gutenberg-nyomda előzékenysége folytán lehetett a lapkiadás anyagi terheit áthidalni. Köszönetet mond Platz Kálmán pénztárosnak a szerkesztés terén kifejtett közreműködéséért, ugyszintén Platz Kálmánnak is, aki önzetlen, sőt önfeláldozó munkával végezte az expedálás terhes munkáját. Kijelenti, hogy a Hornarul a jövőben csak úgy jelenhetik meg rendszeren, ha a tagok pontosan eleget tesznek fizetési kötelezettségüknek.

Közgyűlés a jelentést sajnálattal veszi tudomásul.

Platz Kálmán egyesületi pénztárnok a közgyűlés elé terjeszti pénztári jelentését, mely szerint az utolsó közgyűlés óta

a bevétel	79,025·25 lej
a kiadás	82,492·— „

ennélfogva a hiány . . . 3,466·25 lej volt, amely összeg az egyesület tartozását képezi.

Danda István számvizsgálói jelentésében megerősíti és igazolja a pénztári jelentés adatait s a számvizsgálóbizottság, ugyszintén a pénztáros részére felmentvényt kér. Jelentése után megállapítja, hogy a pénztárkönyv megvizsgálása alkalmával azt a szomorú megállapítást tette, hogy volt az év folyamán sok olyan hónap, mikor 1000 lej bevétellel szemben az egyesületnek 5—6000 lej kiadása volt. Majd felolvassa a Maros és Naszód megyei szindikátus közgyűlésének határozati javaslatát, melyben a központnak azt az előterjesztést teszi, hogy a veszedelemben forgó kéményseprőipar megvédésére tegyen meg minden lehető intézkedést; ugyszintén a megyék is mozduljanak meg saját érdekeik védelmére.

Papp László előadó a közgyűlés elé terjeszti az új közigazgatási törvény 268. §-át, melyben a községek autonóm joga van körülírva a kéményseprőszabályrendeletek és árszabályok megalkotását illetőleg. Feltárja azt a helyzetet, amit ez a visszás rendelkezés teremtett. A törvény intézkedésében kész veszedelmet lát s előadja az egyesületnek a veszély elhárítására tett intézkedéseit. Előadja, hogy a kéményseprőipar megszüntetését célzó felsőbb intézkedések

elleni harc indította arra az egyesület vezető-ségét, hogy a tagoktól nyilatkozatokat kérjen be annak dokumentálása végett, hogy a kéményseprőmesterek összessége nincsen megelégedve az általános helyzettel és hogy a tagok az ellensúlyozás tekintetében jóváhagyja az egyesület választmánya által teendő intézkedéseket. Kötelezik magukat továbbá, hogy a munkálatok elvégzésével felmerült költségek aránylagos részét az elért eredmény után megfizetik. A nyilatkozatok egyrésze már be is érkezett a központhoz. Kéri a tagokat, hogy a jövőben is támogassák az egyesületet minden munkájában, nehogy az fennakadást szenvedjen.

Borsitzky Mihály: kifejti, hogy az egyesület mindig a legönzetenlebből és leglelkismeretesebben járt el a tagok ügyeiben. Alsófehérmegye érdekében is többször interveniált a megyei és ipari hatóságoknál s a megye többször érezhette a hatását ezeknek az intervencióknak. Az egyesület mindent megtett, ami csak hatalmában állott, sőt a legnagyobb erőfeszítést fejtette ki ott, ahol erre szükség volt.

Orşa Octavian: A leghatározottabban elítéli minden olyan tendenciát, amely az egyesület iránti bizalom megingatására törekszik. Az egyesület mindig hivatásának magaslatán állott s ha néha nem tudta elérni azt az eredményt, amit óhajtottak, ez csak annak tulajdonítható, hogy a tagok nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek. Anyagi eszközök nélkül a legjobb indulat is meddő marad.

Hoffmann Sándor: Biharmegye nevében kijelenti, hogy az egyesületet s annak vezető-ségét semmi tekintetben gáncs nem érheti. Egyébként mindenben hozzájárul az előtte elhangzottakhoz.

Platz Kálmán: visszatér az Ursa Demeter által elmondottakra s kijelenti, hogy nem ismerheti el sem a nevezett kiküldött, sem a delegáló szindikátus illetékességét, mivel sem a kiküldött nem mester, a szindikátust sem mesterek alkotják, hanem üzletvezetők, akik nem lehetnek az egyesület tagjai, ennélfogva szindikátust sem alkothatnak az egyesület kebelében. — Kitér arra, hogy a nagyszebeni szindikátus az özvegyek iparjogának megszüntetésére törekszik, ami nem engedhető meg.

A közgyűlés zajosan helyesli az elmondottakat.

Jóvárt G. József: A nagyszebeni üzletvezetők már az egyesület létesítése óta ellentétes működést fejtettek ki. Nem ismeri el az illetékességüket.

Ursa Demeter: hosszú és néhol tulizgatott beszédben vonja le, hogy mi alapon tekintik magukat a szeben megyei üzletvezetők illetékeseknek. Előadja, hogy annakidején az özvegy mesternék szerződéses viszonyba léptek a közgazgatási hatóságokkal az ipar üzését illetőleg, s így tulajdonképpen ők tekintendők mestereknek. Majd rátér a szebeni szindikátus konfliktusára a központtal.

Platz Kálmán: az 1927 május 4-én tartott rendes közgyűlés alkalmával ez a kérdés elintéztést nyert, amennyiben kölcsönös kimagyarázkodás után Berniczky, Lukacziwicz és Kiss Kálmán szeben megyei mesterek az egyesülettel való együttműködésről biztosították a közgyűlést.

Nágel Ottó elnök: hivatkozik az 1884: XVII. t.-c.-re, amely tüzetesen körülírja az üzletvezetők hatáskörét, s így kijelenti, hogy ezen az állapoton semmiféle hatósági szerződés nem változtat.

Fodor Rudolf: kijelenti, hogy a szó joga a közgyűlésen csak azt illeti meg, aki tényleg tag és tagsági kötelezettségeinek pontosan eleget tesz. Nem ismeri el a szebeni kiküldött illetékességét.

Varga Victor városi tanácsos: A felvetett két kérdés igen fontos. Nem kérde és nem kutatja, vajjon a szebeni kiküldött illetékes-e a közgyűlésen való tevékeny részvételre, de viszont kérde, hogy hova vezetnek ezek az állapotok? Türelemre és egyetértésre buzdít. *Ursa Demeter* vigye haza azt az üzenetet, hogy csak szilárd együttműködés vezethet jóra, nem pedig az erőszakkal provokált torzsalkodás.

Platz Kálmán: szintén a béke mellett foglal állást. Nem barátja az ellentéteknek, annak dacára, hogy őt számtalan személyes támadás érte és éri mai napig.

Ursa Demeter: magyarázni igyekszik az özvegy mesternékkal szemben tanúsított magatartását. Nem akarják az özvegyeket kenyérüktől megfosztani, hanem demokratikus alapra helyezkedve, nyugdíjalapot létesítenek, melyből az illetékes özvegyek és árvák jövője biztosítva volna.

Papp László: magyarul tolmácsolja az elhangzottakat s rövidesen hozzá teszi, hogy a nyugdíjalap tőke hiányában teljesen meddő kísérlet marad, mivel sok milliós tőke volna ahhoz szükséges, hogy a csaknem 200 özvegy kenyere bármily szerényen biztosítva legyen.

Nágel Ottó elnök: közli a közgyűléssel, hogy *Simion Olejko* csernowitzi kartárs az egyesületnek egy saját szerkesztésű apparátot

ajándékozott, melyért az egyesület nevében köszönetet mond.

Papp László előadó: felolvassa *Wittstock Károly* beszercei kartárs lemondását a kerületi felügyelői állásáról, mivel aggkora és gyenge egészségi állapota nem engedik meg a nagy türelmet és körültekintést igénylő teendők elvégzését.

Közgyűlés a lemondást sajnálattal veszi tudomásul.

Papp László: *Wittstock* helyébe *Braunberger Károly* beszercei kartársat hozza javaslatba.

Közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Papp László: felolvassa *Darida Mihály* titkár lemondó levelét.

Közgyűlés a lemondást nem veszi tudomásul mindaddig, míg a titkár mandátuma le nem jár.

Nágel Ottó elnök: Több tárgy nem lévén, a jelenlevőknek megköszöni a megjelenést s a közgyűlést bezárja.

K. m. f.

Nágel Ottó elnök.

Papp László jegyző.

Protokoll,

aufgenommen am 15. Juli 1928 in der ordentlichen Generalversammlung des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister von Siebenbürgen, Banat, Krischana und Maramuresch.

Präsident: *Otto Nagel*. Schriftführer: *La-dislaus Papp*.

(Anwesend waren die in der Sonderliste angeführten Gäste und Mitglieder.)

Präsident *Otto Nagel* begrüsst die Erschienenen, insbesondere die Vertreter der Behörden *Viktor Varga*, städtischer Rat, Chef der Industriebehörde I. Instanz, weiters *Emil Mäcelar* und *Alexander Tatay*, Sekretäre der Handels- und Gewerbekammer in Cluj, welche die Güte hatten, mit ihrem Erscheinen das Niveau der Versammlung zu heben.

Viktor Varga begrüsst die Generalversammlung in rumänischer und ungarischer Sprache. Er wünscht, dass die Arbeit, welche die Rauchfangkehrermeister mittels der Generalversammlung und des Ausschusses entfalten, von Erfolg sei. Er gibt seiner Freude Ausdruck, dass er seit Jahren die Gelegenheit hatte, die Generalversammlung begrüßen zu können.

Emil Mäcelar hält es für einen sehr wichtigen Umstand, dass die Generalversammlung

in der Stadt der Handels- und Gewerbekammer abgehalten wird. Er verdolmetscht das Wohlwollen der Kammer dem Rauchfangkehrergewerbe gegenüber und wünscht, der Gang der Generalversammlung möge dem Niveau der Gegenstände würdig sein.

Johann Schadt ergreift das Wort vor der Tagesordnung und verlangt Aufklärung, weshalb die Generalversammlung nicht in Hermannstadt abgehalten wurde. Er fragt den Ausschuss, wie die Angelegenheit des Memorandums steht.

Karl Pfaff liest im Namen des Kokler Syndikates, als dessen Sekretär, den Protest des Syndikates vor, worin 1. die Tätigkeit des Zentralausschusses beanstandet wird; 2. gefragt wird, warum die Generalversammlung nicht in Hermannstadt abgehalten wurde; 3. der Ausschuss getadelt wird, den fraglichen Syndikat nicht in Schutz genommen zu haben.

Ladislaus Papp verdolmetscht das in rumänischer Sprache verfasste Memorandum und fügt hinzu, dass der Zentralausschuss bisher seine Pflicht immer getan hat, so dass die gegen ihn erhobenen Klagen unbegründet sind, umso mehr, da das Kokler Syndikat sich nicht offiziell an den Landesverein gewendet hat, sondern nur mittels einem Privatbriefe.

Dem. Urşa legt die Vollmacht des Hermannstädter Syndikates vor, mit welcher er zur Generalversammlung entsendet wurde. Er liest das Memorandum des Syndikates vor, in welchem gegen die Abhaltung der Generalversammlung protestiert wird und erklärt, dass er die Gültigkeit dieser Versammlung nicht anerkennt. Er beschreibt in einer längeren Rede den Standpunkt des Hermannstädter Syndikates dem Landesverein gegenüber und mit unparlamentarischen Ausdrücken greift er die einzelnen Mitglieder des Ausschusses, insbesondere aber den Vorsitzenden und den Kassier an.

Mehrere Mitglieder der Generalversammlung, u. a. *Franz Stranczky* (Petrosani) und *Octavian Orşa* (Ilia), protestierten gegen die Angriffe auf den Verein und den Ausschuss und es werden mehrere Stimmen hörbar, dass der Ausschuss von keiner Seite getadelt werden kann, nachdem dieser seine Pflicht immer getan hat und somit weder Einzelne, noch der ganze Verein vernachlässigt wurden. Es wird laut gegen die Manier und den Ton protestiert.

Otto Nagel antwortet auf die Anklagen und weist sie entschieden zurück.

Karl Pfaff wiederholt seine Behauptungen und hält sie aufrecht.

Alexander Hoffmann protestiert lebhaft gegen die Kritisierung des Ausschusses. Als ein Mitglied, welches an der Arbeit des Vereines vom Anfang an aktiv teilgenommen hat, hat er seitens des Ausschusses immer nur eine altruistische und unparteiische Tätigkeit erfahren und betrachtet die Klagen als unbegründet. Er erwähnt auch die Ursachen, weshalb die Generalversammlung in Hermannstadt nicht abgehalten werden konnte. Aber ohne Rücksicht auf die feindliche Gesinnung ersucht er den Ausschuss, auch weiterhin den bisherigen Weg zu gehen und zur Verwirklichung seines Programmes mit dem bisherigen Fleisse weiter zu arbeiten.

Otto Nagel fordert den Vereinsnotar auf, den Jahresbericht vorzulesen.

Ladislaus Papp verliest den Jahresbericht. Er weist auf die Gründe hin, warum der Tag der Generalversammlung verschoben werden musste.

Er erwähnt die beiden Trauertage des vergangenen Jahres, den Tag des Königs Ferdinand I. und des Ministerpräsidenten Ionel Bratianu und verliest dann den Bericht über die Administration. Laut Daten des Archivs hat der Verein im Laufe des vergangenen Jahres in 1111 Fällen in Angelegenheiten der Mitglieder interveniert u. zw.: 14mal beim Ministerium des Innern, 10mal beim Ministerium für Handels und Gewerbeangelegenheiten, 6mal beim Arbeitsministerium, in 35 Fällen bei den Komitatspräfekturen, 10mal bei den Stadträten, 4mal bei der Generaldirektion der CFR. Bei subalternen Lokalbehörden haben wir 76mal interveniert. Arbeiter haben wir in 66 Fällen vermittelt, offizielle Korespondenz haben wir in 689 Fällen gewechselt, in Konkursausschreibungen haben wir an die Komitatspräfekturen 4-mal geschrieben. Die Kassenverwaltung hat 260 Briefe erfordert. Unter Erledigung stehen 16 Stück. In der ersten Hälfte des Monats Juli hatten wir 21 Stück. Er erwähnt, dass dieser Verkehr die klarste Widerlegung der Behauptung ist, dass der Zentralausschuss die Angelegenheiten der Mitglieder vernachlässige. Der Vereinsnotar wurde dreimal in die Hauptstadt delegiert, um in Statutenangelegenheiten zu intervenieren. Zuletzt war er im Monat Mai in Begleitung des Johann Hennerth, Präsident des Timiser Syndikates, in Bukarest und zwar auf Kosten der Timiser Kollegen, da die Vereinskasse leer war. Nachher pertraktiert Vereinsnotar die gegen den Ausschuss erhobenen Anklagen und weist darauf hin, dass diese Anklagen viel

eher gegen diejenigen erhoben werden müssen, die mit ihrer Fahrlässigkeit und Indolenz den Verein in diese traurige Lage gebracht haben. Er will eher Pflichterfüllung sehen als unbegründete und unbegreifliche Klagen.

Der „Hornarul“ ist monatlich regelmässig erschienen, obwohl dies für den Verein eine fast unlösbare Aufgabe war. Grösstenteils kann es nur der Zuvorkommenheit der Druckerei „Gutenberg“ verdankt werden, dass wir mit unserem Blatt nicht in Stockung geraten sind. Er dankt dem Vereinskassier Koloman Platz für den beim redigieren des Blattes erwiesenen Beistand, sowie der Frau Koloman Platz, die auf uneigennützig Weise die schwierige Arbeit der Expedition versehen hat. Weiters erklärt er, dass der Hornarul in der Zukunft nur in dem Falle regelmässig erscheinen können wird, wenn die Mitglieder pünktlich zahlen werden.

Die Generalversammlung nimmt den Bericht mit Bedauern zur Kenntnis.

Koloman Platz legt der Generalversammlung den Jahresbericht der Kassenverwaltung vor, deren Resultat ist:

Einnahmen	---	---	---	Lei 79.025·25
Ausgaben	---	---	---	82.492·—
Deficit	---	---	---	Lei 3.466·25

Stefan Danda bestätigt im Berichte der Aufsichtskommission die Daten des Kassenberichtes und verlangt für den Kassier und für die Aufsichtskommission das Absolutorium. Nach dem Bericht stellt er noch fest, dass er bei Untersuchung der Kassenbücher die traurige Erfahrung gemacht hat, dass es auch Monate gab, wo einer Ausgabe von 5—6000 Lei gegenüber eine Einnahme von 1000 Lei registriert wurde. Nachher verliert er den Vorschlag des Syndikates Muresul-Nasaud bezüglich Schutz unseres Gewerbes.

Ladislaus Papp liest § 268 des neuen Verwaltungsgesetzes vor, in welchem das autonome Recht der Gemeinden in Hinsicht auf unser Gewerbe beschrieben ist. Er schildert die Lage, welche von dieser unmöglichen Verfügung geschaffen wurde. In diesen Verfügungen sieht er die schwere Gefährdung unseres Handwerkes und bezeichnet die Dispositionen, welche der Verein zur Abwehr getroffen hat. Der Kampf gegen die Absicht der Obrigkeiten, das Rauchfangkehrerhandwerk einzustellen, hat den Verein dazu gezwungen, von den Mitgliedern Erklärungen einzuholen, vermittels deren dokumentiert wird, dass die Rauchfangkehrermeister mit

dieser Lage überhaupt nicht zufrieden sind und die seitens des Landesvereines zu ihrem Schutze getroffenen Verfügungen genehmigen. Sie verpflichten sich weiters, die mit diesen Arbeiten aufgetauchten Spesen proportionell zu bezahlen; ein grosser Teil dieser Erklärungen ist schon dem Vereine zugegangen. Er ersucht die Mitglieder, den Ausschuss in der Zukunft in seiner Arbeit zu unterstützen.

Michael Borsitzky erklärt, der Verein sei in Angelegenheiten der Mitglieder immer gewissenhaft vorgegangen. Auch im Interesse seines Komitates hat der Ausschuss bei den Verwaltungs- und Gewerbebehörden interveniert und die Fachgenossen aus diesem Komitate haben oft die Gelegenheit gehabt, den Einfluss dieser Interventionen wahrzunehmen. Der Verein hat immer sein Möglichstes getan, um die Lage der Kollegen zu verbessern.

Octavian Orsa verurteilt entschieden jede Tendenz, welche das Vertrauen zu dem Verein umstürzen will. Der Verein sei immer auf dem Höhepunkt seines Berufes gestanden und wenn er auch nicht immer erreichen konnte, was wir gewünscht haben, ist es die Schuld derjenigen Mitglieder, die ihren Zahlungsverpflichtungen nicht nachgekommen sind. Ohne Mittel ist jeder Kraftaufwand zwecklos.

Alexander Hoffmann erklärt im Namen und in Vertretung des Komitates Bihor, dass der Verein und dessen Ausschuss in keiner Hinsicht getadelt werden können.

Koloman Platz kehrt auf die Rede des Dem. Ursa zurück und erklärt, dass er weder die Kompetenz des Delegierten, noch die des delegierenden Syndikates anerkennen kann, da das Syndikat nicht von Meistern, sondern von Geschäftsführern zusammengestellt ist, die nicht Mitglieder des Landesvereines sein können, demzufolge auch keinen Syndikat innerhalb dem Vereine bilden können. Das Hermannstädter Syndikat beabsichtigt übrigens, das Gewerbe-recht der Meisterswitwen einzustellen, was keinesfalls erlaubt werden darf.

Die Generalversammlung stimmt lebhaft bei. Josef G. Fojárt erklärt, dass die Geschäftsführer aus dem Komitate Sibiu von Anfang an gegen den Verein gesinnt waren. Ihre Kompetenz wird von ihm nicht anerkannt.

Dem. Ursa beschreibt in einer langen, manchmal aber zu aufgeregten Rede, auf welcher Basis sich die fraglichen Geschäftsführer als kompetent betrachten. Er gibt vor, dass die Meisterswitwen seinerzeit mit den Behörden

Verträge geschlossen haben, auf Grund deren eigentlich die Geschäftsführer als Meister betrachtet werden müssen. Sodann spricht er vom Konflikt zwischen dem Verein und Syndikat.

Koloman Platz berichtet, dass anlässlich der Generalversammlung vom 4. Mai 1927 diese Frage erledigt wurde, indem die Kollegen *Lukasiewicz* und *Narnitzky* die Generalversammlung nach einer gegenseitigen Erklärung von einer Kolaboration mit dem Vereine versichert haben.

Otto Nagel beruft sich auf G.-A. XVII. vom Jahre 1884, in welchem der Wirkungskreis der Geschäftsführer genau beschrieben ist und so erklärt er, dass diese Situation mit keinerlei Verträge verändert werden kann.

Rudolf Fodor erklärt, dass das Recht des Wortes nur denjenigen zukommt, die tatsächliche und zahlende Mitglieder sind. Auch er anerkennt die Kompetenz des Hermannstädter Delegierten nicht.

Stadtrat *Viktor Varga* erklärt, dass beide Fragen sehr wichtig sind. Er fragt und forscht nicht, ob der Hermannstädter Delegierte befugt ist oder nicht an der Generalversammlung teilzunehmen, demgegenüber fragt er, wohin diese Lage führen wird? Er mahnt zu Geduld und Eintracht.

Koloman Platz nimmt auch für den Frieden Stellung ein, trotzdem er sehr oft persönlich angegriffen wurde.

Dem. Ursa versucht die den Witwen gegenüber erwiesene Haltung zu erklären. Das Syndikat will den Witwen und Waisen nicht das Brot nehmen, sondern einen Pensionsfond errichten, aus welchem die Existenz der Witwen gesichert werden könnte.

Ladislau Papp verdolmetscht die Rede und fügt kurz hinzu, dass der Pensionsfond mangels Kapital ein zweckloses Trachten wäre. Hiezu wäre ein Kapital von Millionen nötig, was lange Zeit noch als unmöglich erscheint.

Otto Nagel teilt der Generalversammlung mit, dass *Simon Olejko*, Fachgenosse aus *Czernewitz* dem Verein einen selbsterzeugten Apparat geschenkt hat, wofür er den Dank des Vereines ausspricht.

Ladislau Papp liest den Brief des *Bistritzer* Kollegen *Karl Wittstock* vor, in welchem dieser von seinem Posten des Komitatsvertreters abdankt, da er zufolge seines hohen Alters nicht mehr imstande ist, mit der erforderlichen Energie zu arbeiten.

Die Generalversammlung nimmt die De-

mission mit Bedauern zur Kenntnis.

Ladislau Papp empfiehlt an Stelle des Abgedankten den Kollegen *Karl Braunberger* aus *Bistritz*. Die Generalversammlung nimmt den Vorschlag an.

Sodann verliest er die Abdankung des Vereinssekretärs *Michael Darida*.

Die Generalversammlung nimmt die Demission nicht zur Kenntnis, bis das Mandat des Sekretärs nicht abgelaufen ist.

Otto Nagel schliesst mangels Gegenstände die Generalversammlung.

Otto Nagel G. w. o. *Ladislau Papp*
Präsident. Notar.

Cine a participat la adunarea generală?

Kik vettek részt a közgyűlésen?

Wer hat an der Generalversammlung teilgenommen

Victor Varga, consilier orășenesc, șeful autorității industriale I. instanță. — *Anton Moldovan*, președintele Corporației Industriale și soția. — *Emil Măcelar* și *Alexandru Tatay*, secretari ai Camerei de Comerț și Industrie, Cluj. — *Petre I. Pop* funcționar la Inspectoratul de Siguranță. — *Otto Nagel* președinte și soția. — *Ștefan Lőrinczy* și *Adalbert Novák* vicepreședinți. — *Mihail Darida* secretar și soția. *Coloman Platz* casier și soția. *Ladislau Papp* notar și soția. — *Octavian Orșa* și soția, *Ilia*. — *Ioan Hennert*, *Jimbolia*. — *Carol Wittstock*, *Bistrița*. — *Ștefan Danda*, *Reghin*. — *Iosif Müller*, *Arad*. — *Francisc Stránszky* și soția, *Petroșeni*. — *Iuliu Kárász*, *Vulcan*. — *Rudolf Wladkovszky*, *Iara*. — *Ioan Szenik*, *Lupeni*. — *Ludovic Brândușan*, *Gherla*. — *Frederic Gréger* și soția, *Brașov*. — *Carol Schenk*, *Beclean*. — *Alexandru Papp*, *Hida*. — *Iosif Nagy*, *Chidea*. — *Emeric Tarr*, *Câmpia Turzii*. — *Carol Novák*, *Dej*. — *Carol Pfaff*. — väd. lui *Iuliu Schulleri*, *Lonea*. — väd. lui *G. Marossy*, *Cluj*. — väd. lui *Francisc Bruzer*, *Dej*. — *Ioan Schadt*, *Sighișoara*. — *Eugen Tóth*, *Tășnad*. — *Carol Braunberger*, *Bistrița*. — *Iosif G. Jójárt* și soția, *Miercurea-Niraj*. — *Simion Olejko*, *Cernăuți*. — *Anton Perniczky*, *Nădlac*. — *Mihail Borsitzky*, *Uioara*. — *Anton Rekling*. — *Alex. Hoffmann*, *Tileagd*. — *Rudolf Fodor*, *Satu-Mare*. — *Teodor Abrudan*, *Săcueni*. — väd. lui *Alois Fritz*, *Carol Molnár*, *Lugoj*, — dintre cari *Ioan Hennert* și *Anton Rehling* în reprezentanța județului *Timiș-Torontal*, cu mandat regulamentar. — *Ferdinand Nagel* și soția. — *Dumitru Ursa* și soția. — *Anton Demeter*. — *Ioan Chirilă*. — *Albert Szikszay*, — *Géza Papp* și soția, — și alții.

Az özvegy nyugdíj

Már egy-két éve hangoztatják a reformátorok — szerencsére kevesen —, hogy az özvegyek adják át a helyüket az idősebb férfimunkásoknak, akik már megérték arra, hogy mesterek legyenek, ezzel szemben pedig fogadják el a nyugdíjszerű ellátást, amelyet egy még ezután létesítendő nyugdíjalap fedezne. Szívesen elhisszük, hogy vannak özvegyeink között olyanok, akik a mindennapi élet súlyos gondjait levetnék magukról, ha valamely intézmény vállalná életfogytiglani ellátásukat, de olyképpen, hogy a legegyszerűbb megélhetés feltételei meglegyenek, de ezek aztán tényleg és feltétlenül meglegyenek.

Jelen sorok írója volt oly bátor, hogy közgyűlésünkön szóvá tegye, hogy a probléma súlyos, sőt elháríthatatlan akadályokba ütközik még akkor is, ha az állami hatóságok a legmesszebbmenő támogatást nyújtják is a nyugdíjintézetnek.

De lássuk csak a dolog matematikai oldalát, természetesen hozzávetőleges szám adatokkal.

Egyhavi létminimum legalább 4000 lejre tehető (ha csak az özvegynek nincsen egynéhány nevelést igénylő gyermeke), ennyi kell a mindennapi falat kenyérre, lakásra, ruhára, fűtésre, stb. Ha csak 100 igényjogosult özvegyet veszünk (pedig több van!), a havi nyugellátás összege 400,000 lejre, tehát évi négymilliónyolcszáz ezer lejre rug. Ennek az összegnek, a legelőnyösebb gyümölcsötetés mellett is, a legnagyobb erőfeszítéssel, befektetésekkel, stb. is, 24 millió tőke felel meg. 24 millió lejnyi nyugdíjalapnak kellene már most meglennie, hogy 100 özvegynek (ismételjük, hogy többen vannak!) egy falat száraz kenyeret biztosítsunk. De ez a tőke, ha ma valahogyan megszületnék, ma még nem adna kenyeret, ma még nem gyümölcsözne, hanem csak hónapok múlva. És addig? Hol van aztán még egy ilyen rengeteg tőke kezeléséhez szükséges költség? Hiszen tudjuk, hogy ez a tőke 5 százalékát teszi ki! Ez megint több egymilliónál. Az egyesület évi költségvetése még 100,000 lejt sem tesz ki s ezt sem tudják tagjaink kiizzadni; honnan szedjük hát össze 24 milliót,

vagy pedig évi csaknem 5 milliót az özvegyek ellátására? Aki erre a kérdésre megoldást tud, megérdemli a Nobel-díjat. P. L.

Die Witwenpension

Schon seit einigen Jahren betonen die Reformatoren — deren es zum Glück sehr wenige gibt — dass die Witwen ihre Stellungen den älteren Arbeitern, die schon reif sind Meister zu werden, übergeben und sich demgegenüber mit einer pensionartigen Versorgung, welche aus einem Pensionsfond gedeckt wird, begnügen sollen. Wir glauben es gerne, dass sich einige Witwen finden würden, welche, der Sorgen überdrüssig, ihren Posten los werden wollen, wenn sich eine Institution um ihre zukünftige Versorgung kümmert, so aber, dass sie die elementarsten Bedingungen ihrer Existenz gesichert sehen.

Verfasser dieser Zeilen nahm sich die Freiheit, sich in der Generalversammlung dahin zu äussern, dass dieses Problem ungeheure Hindernisse hat, ja auch dann, wenn sich der Staat dazu entschliessen sollte, dem Pensionsfond eine grössere Unterstützung zu gewähren.

Betrachten wir aber die mathematische Seite der Sache, natürlich mit den annähernden Ziffern.

Das monatliche Minimum der Existenz beträgt 4000 Lei (nur wenn die Witwe keine Kinder hat!), so viel ist zum täglichen Bissen Brot, Wohnung, Bekleidung, Heizung, u. s. w. nötig. Wenn wir nur 100 pensionsberechtigte Witwen nehmen (in der Tat haben wir aber fast das doppelte dieser Zahl!) beträgt die monatliche Versorgung 400.000 Lei, jährlich also 4,800.000 Lei. Dieser Betrag, auch bei günstigster Verzinsung, mit der grössten Kraftaufwendung, mit Investitionen, entspricht einem Kapital von 25—30 Millionen. Es sollte ein Pensionsfond von 24 Millionen schon vorhanden sein, um 100 Witwen das trockene Stück Brot zu sichern. Jedoch dieses ungeheure Kapital, wenn es heute entstände, würde noch keine Früchte haben, nur erst nach Verlauf einiger Monate. Und bis dahin? Wo sind aber noch die mit der Verwaltung eines so grossen Fonds nötigen Unkosten?

jährliche Budget des Landesvereines
bericht ganz 100.000 Lei, und sogar diesen
st können unsere Mitglieder nicht aus-
ir
en, wo nehmen wir also Millionen her,
z
e Witven zu versorgen?

berjenige, der auf diese Frage die richtige
t weiss, verdient den Nobel-Preis. L. P.

Mesterek és üzletvezetők

az idei közgyűlés lefolyása is iga-
letvezetők helyzetének a kérdése
ásra szorul. Nem hallgathatjuk el,
is köztudomásu, hogy a kérdést
szebeni szindikátus magatartása

etes ugyanis, hogy a Tordán 1923
egtartott közgyűlésen Nágel Ottó,
jelenlegi elnöke, élesen kikelt a
n divó szokás ellen. Attól elte-
y előttünk ismeretlen megállapodások
Szeben megyében élő özvegy mester-
vezetőkől kapnak bizonyos része-

t, hogy ez jog és szabály szerint
— igen különösnek tűnik föl,
k a megállapodások — vagy,
: szerződések — arra adnak
zetőknek, hogy magukat mes-
és mesterek gyanánt tömörül-
olyanok követeljenek maguk-
lőjogokat. Pedig nem is kell
növebb éleslátás ahoz, hogy ennek

a visszássága szembeötlő. Nem
az ipartörvény megfelelő szakaszát idéz-
ert hiszen tudja mindenki — és leg-
tudják az érdekelt üzletvezetők, hogy:
z, akinek a nevére az iparendély
tvány kiadatott, a vele szerződéses vi-
n lévő személyek tehát csak fixfizetés-
; részesedéssel javadalmazott munká-
n semmiféle szerződéssel vagy meg-
sal változtatni nem lehet, ha mindjárt
kal is kötötték a szerződést.

Elkülönösebben hat ránk, hogy a sze-
i szindikátus — és egyedül csak ez —
eket tesz magáévá, amelyekkel meg-
teni a törvény rendelkezéseit. Hiszen

nem akarjuk semmiben sem kisebbiteni intelli-
gens és szorgalmas üzletvezetőink kvalitásait,
nem is akarjuk lehetlenné tenni a kapcsolatot
a mester és munkás között, csupán arra uta-
lunk, hogy nem lehet egy szentesített törvény
rendelkezéseit rövid uton, házilag, egy bizonyos
területre nézve úgy módosítani, ahogy lokális
érdekek esetleg kívánják, mert hiszen ez azt
jelentené, hogy államot teremtünk az államban,
ami mindenesetre a közrend elleni cselekedet
volna.

Ezt pedig nem lehet és nem szabad meg-
engedni.

Meister und Geschäftsführer

Wie auch unsere heurige Generalversamm-
lung bestätigt hat, muss die Lage der Geschäfts-
führer gründlich klargelegt werden. Wir können
es nicht verschweigen, es ist aber auch wohl
bekannt, dass die Frage zufolge des Benehmens
des Sibiuer Syndikates zum Vorschein gekom-
men ist.

Wir können uns noch darauf erinnern,
dass in der in Turda, am 29. Oktober 1923
stattgefundenen Generalversammlung der gegen-
wärtige Präsident des Vereines Otto Nagel
scharf gegen die im Komitate Sibiu herrschende
Situation gesprochen hat. Abgesehen davon,
dass auf Grund gewisser Vereinbarungen, die
uns unbekannt sind, die Meisterswitwen von
den Geschäftsführern einen gewissen Teil vom
Verdienst erhalten, anstatt, dass dies umgekehrt
wäre, erscheint es sehr sonderbar, dass diese
Verträge — wie wir hören — die Geschäfts-
führer berechtigen, sich Meister zu nennen und
als solche zu betrachten, sich als Meister zu
vereinigen und sich als solche, gewisse Vor-
rechte zu fordern.

Wir müssen eben nicht den diesbezüglichen
Absatz des Industriegesetzes zitieren, um
beweisen zu können, wie verkehrt diese Lage
ist. Man weiss ja gut, Meister ist derjenige,
welcher im Besitze der Gewerbelizenz ist; die
mit ihm in kontraktuellem Verhältnis stehenden
Personen sind Arbeiter, die mit einem fixen
Gehalt, oder mit einem Anteil angestellt sind.

Dies kann mit keiner Art von Verträgen geändert werden.

Umso verblüffender ist es für uns, dass der Sibiuer Syndikat — und nur dieser einzige — sich sehr interessante Prinzipien aneignet, welche die Verfügungen des Gesetzes umstürzen wollen. Wir wollen ja die Verdienste unserer intelligenten und fleissigen Geschäftsführer nicht verringern und wollen auch die Verbindung zwischen Meister und Arbeiter nicht verunmöglichen, nur weisen wir darauf hin, dass ein Gesetz kurzerhand auf ein gewisses Gebiet nicht modifiziert werden kann, denn dies würde ja einen Staat innerhalb des Staates sein, was jedenfalls gegen die öffentliche Ordnung ist.

Közgyűlés után

A virágfakasztó május helyett július 15-én, kánikulai hőségben tartottuk meg közgyűlésünket s úgy látszik, hogy a tavaszi higgadság helyét a hőkoztá izgalom foglalta el. Izgatott szavak hangzottak el, anélkül, hogy a közgyűlés menete zajjá fajult volna el. De ezenfelül nem is jelentek meg annyian, mint amennyire számítottunk. Elvártuk volna, hogy most, amikor mesterségünket súlyos válság fenyegeti, többen tömörüljenek körénk. De csak a sors tudja okát, hogy mért nem volt így.

A közgyűlés lezajlott. Utána a szokásos társasbéd következett s a kedélyes csoportokká összeverődött társaság hamarosan elfeledte a délelőtti órák tulkomoly hangulatát. Nágel Ottó elnöknek Ófelségére mondott pohárköszöntője után Varga tanácsos, Măcelar és Tatay iparkamarai titkárok, ugyszintén Papp egyesületi jegyző mondtak többé-kevésbé komoly, de igen hatásos tósztokat. Valahonnan néhány száci cigány is odavetődött s a talpcsiklandozó muzsika hamarosan táncra ingerelte a higanyvérű fiatal-ságot. Közben a kolozsvári „Tőrekvés“ dalárda énekelte el szebbnél szebb román és magyar számait, annak dacára, hogy a dalárda fiatalabb tagjai ugyancsak áldoztak a táncnak, anélkül, hogy ez az éneklést befolyásolta volna.

Annak dacára, hogy a társasbéd aránylag korán kezdődött és csak a késő éjjeli órákban fejeződött be, az idő rendkívül gyorsan telt és bizony voltak olyanok, akik bár kékre táncolták magukat, a végén felsóhajtottak: „Máris??“

Az izgalmakból, a vitákból, de az őszorakozást kereső emberek magatartásából, ban a megfigyelő nagyon sok tapasztalatnulságot merithet. Jelen sorok szerény részt vett a közgyűlésen, de kivette rékedély ünnepéből is, — énekelte a „Tőrekben, de főképpen megfigyeléseket tett. És taltta, hogy az emberi természet sohasem tolja meg magát. Akkor, amikor a gondjai nyomasztják a lelket, száraz, szavakban nyilvánulnak meg a par mikor aztán felcsendül a dal: a den ember kerekedik felül s akkor feledgung, kerületi beosztás, közigazgatási wird, minden egyéb, amit a gondviselés bosszantására kitalált. Az arcok, dass szemek élénkebb fényben csilognak, az öregebbek a vigadó ifjuság lá werc a multba s visszasóhajtja azt. A m ihre szárnyain elszállnak a lelkek oda, dass születik és a tetszésnyilvánítás Existenz-érzésből fakad.

Ime, a tanulság: az emberi tern is hajlamos a jóra, a szépre, a nemesn s csak a kenyér kérdésében nem tudja elur magában az ősembert, aki képe ungetársát is megölni a zsákmányért, wenn s s irtó hadjáratra indult más m Pensio attól gazdagabb vadászterületet m Pensiogewährer hiszen abban az őseemberben is gewährer landóság a jóra, hiszen az is e mather ládját, vérét, sőt életét áldozta annáher az a rézbuzogány, amivel ellensum der társát leütötte, művészi rajzokk e Witwe De azóta sok ezredév telt el, talan vivmánya vesz körül b glichen kenyérről van szó, minduntalan ung, u rajtunk az őseemberi indulat s lebunközszünk azt, akiben ellenségünket, ke ellenségét látjuk.

De hiszem, hogy talán egykor mé embere fog uralkodni s a jó, a szép é zetlen érzelmek el fogják nyomni az indulatokat.

Nyomtatványok

izléses és finom kivitelben, g pontosan készülnek olcsó árak

Gutenberg-nyom
Cluj, Calea Victoriei 38. Tel